

GURU BESAR DAN CIRI-CIRI KEUSAHAWANAN

Dr. HAMIDAH YUSOF

UPSI

ABSTRAK

Guru Besar adalah peneraju dan penentu kejayaan sesebuah sekolah rendah dalam semua aspek. Tugas dan tanggungjawabnya amat besar dalam memastikan guru menjalankan tugas mendidik dengan baiknya dan memastikan murid dapat belajar dengan jayanya. Di samping itu, seseorang guru besar juga perlu memastikan aspek fizikal sekolah sentiasa kemas, bersih, selamat dan mencukupi. Tugas dan tanggungjawab yang mencabar ini memerlukan seorang individu yang bernama Guru Besar itu cemerlang dalam mentadbir sekolahnya. Oleh itu, Guru Besar yang mempunyai ciri-ciri keusahawanan adalah guru besar yang boleh mentadbir dengan jayanya kerana seorang usahawan selalunya mempunyai kreativiti dan inovasi yang tinggi, faham aspek-aspek seperti risiko dan persaingan, mampu merebut peluang dan seterusnya memberi peluang kepada orang lain terutamanya guru-guru dan murid di sekolahnya. Kajian ini cuba menganalisis kompetensi keusahawanan diri 106 Guru Besar yang telah dan sedang mengikuti program khas pensiswazahan guru di Universiti Pendidikan Sultan Idris. Dalam kajian ini, guru besar sebagai responden telah diberi soal selidik bagi mereka menilai kompetensi keusahawanan diri mereka sendiri. Sebanyak 13 nilai keusahawanan yang mengandungi 70 soalan telah diajukan kepada guru besar. Nilai-nilai keusahawanan itu ialah inisiatif, melihat dan merebut peluang, kecekalan, mencari maklumat, menitikkan mutu kerja yang tinggi, komitmen kepada perjanjian kerja, orientasi ke arah kecekapan, membuat perancangan yang sistematik, penyelesaian masalah, keyakinan diri, ketegasan, kemampuan meyakinkan orang lain dan kemampuan menggunakan strategi pengaruh. Dapatan kajian menunjukkan ciri-ciri keusahawanan pada diri guru besar kebanyakannya amat sederhana dan lemah dalam 'inisiatif' dan 'mencari maklumat.' Dicadangkan supaya pendidikan keusahawanan diselitkan dalam kursus persediaan bagi guru besar supaya mereka boleh menjadi usahawan sosial yang sentiasa mencari peluang dan seterusnya memberi peluang kepada guru dan murid di sekolah masing-masing.

"The entrepreneur always searches for change, responds to it, and exploits it as an opportunity."

- Peter Drucker

PENGENALAN

Usahawan dan keusahawanan selalunya dikaitkan dengan perniagaan. Kurang sekali istilah tersebut dikaitkan dengan pendidik dan pentadbir sekolah. Walau bagaimanapun, ciri-ciri keusahawanan adalah ciri-ciri murni yang boleh juga dijadikan asas kepada bakal-bakal pendidik dan pentadbir sekolah supaya mereka menjadi seperti usahawan berupaya mencari peluang dan memberi peluang kepada orang lain dalam konteks sekolah atau institusi pendidikan yang lain. "Usahawan ialah individu yang bukan sahaja mencipta kekayaan, tetapi turut mendorong pembahagian kekayaan yang dimiliki, seterusnya menyumbang kepada kesejahteraan ekonomi (KPT, 2007)." Usahawan juga adalah individu yang bersedia untuk mengadakan kreativiti, inovasi, mengambil risiko, kesungguhan untuk bekerja bagi membentuk dan membangunkan perniagaan, memaksimumkan potensi diri dan memanfaatkan peluang yang diperoleh (Nor Aishah Buang, 2002). Istilah "usahawan" berasal daripada bahasa Perancis, iaitu *entreprenure* yang membawa maksud memikul (tugas) atau mencuba. Scarborough dan Zimmerer (1998 dalam KPT, 2007)

mendefinisikan usahawan sebagai orang yang mencipta keadaan yang tidak menentu untuk memperoleh keuntungan dan pertumbuhan dengan mengenal pasti serta merebut peluang melalui penyediaan sumber dengan idea yang mudah dan menyediakan sumber yang perlu untuk melaksanakan idea tersebut melalui perniagaan yang sesuai.

Keusahawanan ialah suatu proses dinamik untuk mencipta kekayaan. Kekayaan dicipta oleh individu yang menanggung risiko dalam bentuk modal, masa dan komitmen kerjaya. Keusahawanan ialah proses mencipta sesuatu yang baharu dengan mengambil kira masa, usaha, risiko kewangan, psikologi dan sosial serta menerima manfaat dari segi kewangan, kepuasan peribadi dan kebebasan (Hisrich & Peter, 1998 dlm KPT, 2007). Keusahawanan merupakan simbol kepada kelangsungan dan pencapaian perniagaan. Sikap kelangsungan untuk merealisasikan idea bergabung dalam satu perspektif yang tersendiri membentuk individu yang mempunyai minda keusahawanan. Keusahawanan merangkumi sikap, kemahiran dan pengetahuan. Terminologi usahawan kini tidak hanya merujuk kepada yang menjalankan perniagaan, malah dikembangkan kepada individu yang mempunyai ciri-ciri keusahawanan yang tinggi, yang tidak memiliki perniagaan sendiri seperti usahawan dalaman dan usahawan sosial (KPT, 2007). Berasaskan maksud usahawan dan keusahawanan tersebut, sudah tiba masanya bidang pendidikan menerapkan ciri-ciri tersebut terutamanya kepada pentadbir sekolah, supaya mereka menjadi usahawan sosial yang boleh mengadun sumber-sumber yang terhad di sekeliling mereka supaya berjaya melahirkan keuntungan dari segi melahirkan graduan sekolah yang seimbang.

Sejajar dengan cabaran globalisasi dan liberalisasi yang menuntut pengurus dan pentadbir sekolah menjadi lebih dinamik dan agresif dalam menangani pelbagai masalah di sekolah dan kekuatan sesebuah sekolah juga adalah bergantung pada kompetensi pengurusnya. Sammons (1999 dalam Fullan, 2001) menyatakan *"almost every single study of school effectiveness has shown both primary and secondary leadership to be a key factors."* Mereka perlu mempunyai satu set kemahiran yang komprehensif. Kemungkinan dengan penerapan ciri-ciri keusahawanan, bidang pendidikan di Malaysia akan lebih berjaya kerana pengurus sekolah boleh menjadi usahawan sosial.

TUJUAN KAJIAN

Tugas dan tanggungjawab pengurus sekolah merangkumi pelbagai situasi dan memerlukan pelbagai kemahiran. Kajian Seyfrath (1999) menunjukkan mereka menghadapi pelbagai cabaran dan perlu berhadapan dengan ibu bapa, murid, guru dan pihak atasan. Pengurus sekolah merupakan peneraju utama kepimpinan sesebuah sekolah. Merekalah yang akan menentukan hala tuju ke arah kemajuan sekolah yang diterajuihnya. Dalam kata lain mereka menentukan perwatakan sekolah. Senat Amerika pada tahun 1972 (dlm Sergiovanni, 1987) telah menyimpulkan:

"In many ways the school principal is the most important and influential in any schools ... It is his leadership that sets the tone of the school, the climate of learning, the level of professionalism and morale of teachers and the degree of concern for what students may or may not become ... If a school is vibrant, innovative, child-centered place; if it has a reputation for excellence in teaching; if students are performing to the best of the ability one can always point to the principal's leadership as the key to success."

Oleh itu, adalah penting bagi seseorang yang dilantik menjadi pengurus sekolah mempunyai kompetensi yang tinggi supaya berjaya membawa sesebuah sekolah ke tahap yang dimatlamatkan. Pengurus sekolah pada masa ini perlu melihat sekolah sebagai sebuah organisasi yang menjual perkhidmatan kepada pelanggan mereka. Mereka boleh dianggap sebagai usahawan sosial untuk meraih keuntungan melalui kejayaan menghasilkan pelajar yang cemerlang dalam akademik dan sahsiah. Sudah sampai masanya guru besar mempunyai ciri-ciri keusahawanan bagi meningkatkan lagi kejayaan sekolah.

Mengambil definisi usahawan dan keusahawanan yang diterangkan di atas, kajian ini cuba meninjau sama ada guru besar di sekolah-sekolah Malaysia mempunyai ciri-ciri keusahawanan berdasarkan persepsi mereka sendiri. Perbezaan ciri keusahawanan antara jantina, lokasi sekolah (bandar dan luar bandar) dan pengalaman guru besar semasa menjadi guru besar (bilangan tahun menjadi guru besar) juga akan diteliti. Faktor-faktor tersebut dan ciri keusahawanan guru besar juga dikaji sama ada memberi pengaruh kepada pencapaian akademik pelajar pada peringkat sekolah rendah.

KAEDAH KAJIAN

Kajian ini menggunakan pensampelan secara *purposive* dengan mengambil kira masa, kewangan, lokasi dan kewujudan responden. Responden kajian ini dipilih daripada guru besar-guru besar yang telah dan sedang mengikuti program pensiswazahan khas di Universiti Pendidikan Sultan Idris. Seramai 120 responden telah diberikan soal selidik, walau bagaimanapun, cuma 106 (88.3%) soal selidik yang mempunyai maklumat lengkap dan boleh dianalisis. Soal selidik tersebut mengandungi maklumat profil responden, pencapaian akademik sekolah responden dan 70 soalan yang berkaitan dengan ciri-ciri keusahawanan. Soalan ciri keusahawanan adalah daripada "*Test for Personnel Entrepreneurial Competencies*" yang digunakan dalam *Special Workshop on Personnel Entrepreneurial Competencies* oleh MCBer & Company dan diterjemahkan oleh Pasukan Penggubal Modul Keusahawanan di IPTA (KPT, 2007). Responden diminta untuk membuat penilaian keusahawanan diri mereka dengan menggunakan skala Likert 5 iaitu 5-tepat sekali; 4-memerihalkan dengan baik; 3-lebih kurang begitu; 2-kurang tepat; dan 1-tidak berkaitan. Soalan-soalan tersebut kemudiannya dikumpulkan menjadi 13 ciri keusahawanan iaitu *inisiatif, melihat dan merebut peluang, kecekalan, mencari maklumat, menitikberatkan mutu kerja yang tinggi, komitmen kepada perjanjian kerja, orientasi ke arah kecekapan, membuat perancangan yang sistematik, penyelesaian masalah, keyakinan diri, ketegasan, kemampuan meyakinkan orang lain, dan kemampuan menggunakan strategi pengaruh* (Jadual 1). Setiap ciri mempunyai 5 soalan yang menggambarkan ciri tersebut. Cronbach alpha digunakan untuk menguji kebolehpercayaan item-item yang digunakan. Hasilnya menunjukkan julat alpha dari sederhana ke tinggi iaitu dari .422 hingga kepada .703. Penilaian daripada responden kemudiannya diberi skor dan skor di bawah 15 dianggap lemah; 15-20 mencapai pencapaian sederhana dan melebihi 20 adalah pencapaian tinggi. Akhir sekali analisis regresi dijalankan untuk melihat sama ada pencapaian akademik pelajar dipengaruhi oleh ciri-ciri keusahawanan, faktor jantina, lokasi sekolah, dan pengalaman pengetua. Maklumat pencapaian akademik pelajar dikumpulkan dengan menggunakan soal selidik sekolah perkasa yang disediakan oleh Bahagian Perancangan dan Penyelidikan Dasar Pendidikan (BPPDP). Daripada 106 soal selidik cuma 94 (86.8%) orang guru besar yang memberi maklumat lengkap tentang pencapaian akademik sekolah mereka.

Jadual 1: Ciri-Ciri Keusahawanan

Ciri Keusahawanan	Penerangan
Inisiatif	Sikap individu berinisiatif adalah: • Melakukan usaha atau sesuatu sebelum terpaksa melakukannya. • Giat berusaha untuk mengembangkan program/aktiviti pendidikan
Melihat dan merebut peluang	Mempunyai daya melihat dan merebut peluang melalui aspek-aspek berikut: • Sentiasa mencari dan melihat peluang yang wujud di dalam persekitarannya dan kreatif serta mampu merebut peluang-peluang tersebut • Merebut peluang-peluang yang luar biasa dalam memperluas perkhidmatan menggunakan teknologi baharu, mendapatkan bantuan kewangan, peralatan atau bantuan-bantuan lain yang boleh membantu meningkatkan prestasi sekolah
Kecekalan	Sikap seseorang yang cekal dapat dilihat daripada ciri-ciri berikut: • Berusaha dengan mencari jalan untuk mengatasi rintangan yang menghalang pencapaian matlamat • Berusaha melakukan sesuatu untuk mengatasi halangan apabila menghadapi masalah yang besar tanpa cepat menyerah kalah
Mencari maklumat	Sikap usahawan yang mampu mencari maklumat adalah seperti berikut: • Melakukan penyelidikan atau tinjauan untuk mendapatkan maklumat atau maklum balas dalam usaha memberikan perkhidmatan atau menghasilkan murid yang berjaya • Mencari maklumat dengan bertanya sendiri kepada pelanggan tentang kehendak-kehendak mereka • Melakukan siasatan sendiri melalui kajian dan menganalisisnya • Menggunakan rangkaian maklumat atau rakan-rakan untuk mendapatkan maklumat baharu dan berguna • Melakukan penyelidikan sendiri dan analisis terhadap maklumat yang diperoleh sebelum membuat keputusan atau menjalankan tugas harian
Menitikberatkan mutu kerja yang tinggi	• Menunjukkan keinginan untuk menghasilkan atau menyediakan perkhidmatan yang bermutu tinggi • Sentiasa membuat perbandingan akan mutu kerja sendiri atau sekolah dengan orang lain supaya setanding atau berada pada peringkat yang lebih baik
Komitmen kepada kerja	Sikap usahawan yang menepati perjanjian kerja adalah: • Memberikan tumpuan kepada sekolah dan melakukan pengorbanan peribadi dalam mencapai dan menyelesaikan kerja • Menerima tanggungjawab sepenuhnya dalam menyelesaikan kerja untuk pelanggan • Sanggup membantu pekerja atau mengambil alih tugas mereka untuk menyelesaikan kerja • Melahirkan perasaan mengambil berat untuk memuaskan hati pelanggan
Orientasi ke arah kecekapan	• Sentiasa mencari jalan untuk melakukan sesuatu dengan kos yang lebih rendah dan pantas • Menggunakan maklumat sekolah atau kaedah pengurusan sekolah terkini untuk membaldi kecekapan sekolah dan diri sendiri • Mengambil berat perkiraan kos atau keuntungan hasil sesuatu pembaharuan, perubahan dan tindakan

Ciri Keusahawanan	Penerangan
Membuat perancangan yang sistematik	Seseorang usahawan perlu mampu membuat perancangan sistematik dalam: • Melakukan sesuatu tugas atau kerja dengan merancang dan mengatur langkah yang sistematik dan mudah untuk dilaksanakan • Mewujudkan rancangan yang dapat mengatasi masalah yang dijangkakan • Menilai dan memilih beberapa alternatif sebagai keputusan • Mengambil satu pendekatan yang logik dan sistematik untuk mencapai matlamat
Penyelesaian masalah	Kebolehan dari segi: • Mencari dan mengambil strategi untuk mencapai matlamat • Mencari dan melahirkan idea baharu untuk menyelesaikan masalah secara inovatif
Keyakinan diri	Usahawan yang berkeyakinan diri mampu: • Melahirkan keyakinan melalui kemampuan, keberkesanan dan pendirian sendiri dalam menyelesaikan sesuatu tugas • Memperoleh dan mengumpulkan pengetahuan dan pengalaman luar daripada bidang pengkhususan • Mengurangkan sikap rasa takut kepada kegagalan • Sedia melakukan perubahan dari semasa ke semasa
Ketegasan	• Usahawan yang tegas mampu menyuarakan sesuatu masalah kepada orang lain secara langsung dan mampu mengambil tindakan walaupun menghadapi tentangan daripada pihak lain
Kemampuan meyakinkan orang lain	Individu usahawan mampu menunjukkan dan meyakinkan orang lain melalui: • Penonjolan diri dalam meyakinkan pelanggan untuk menyediakan perkhidmatan • Kemampuan meyakinkan orang lain untuk mendapatkan sumber modal atau bantuan lain • Keyakinan menonjolkan kemahiran diri sendiri, kualiti diri dan sekolah
Kemampuan menggunakan strategi pengaruh	Seorang usahawan yang mampu menggunakan strategi pengaruh cenderung memikirkan strategi untuk mempengaruhi orang lain tanpa tipu helah dalam mencapai matlamat. Terdapat lima pengaruh yang boleh digunakan: • Pengaruh berdasarkan kuasa mutlak • Pengaruh berdasarkan kuasa menghukum • Pengaruh berdasarkan kuasa memberi ganjaran • Pengaruh berdasarkan kuasa kepakaran • Pengaruh berdasarkan kuasa memberi teladan

Diadaptasi dari KPT (2007).

DAPATAN KAJIAN

Profil Responden

Responden terdiri daripada 48 peratus lelaki dan 52 peratus perempuan daripada 106 orang guru besar. Kebanyakan mereka (66%) berada dalam lingkungan umur 41-50 tahun, 32 peratus berumur lebih 50 tahun dan 2 peratus berumur 31-40 peratus. Sebanyak 28 peratus daripada mereka bekerja di sekolah-sekolah bandar dan 72 peratus di luar

bandar. Pengalaman responden menjadi guru besar pelbagai daripada yang kurang dari setahun hingga yang telah menjadi guru besar selama 21 tahun. Secara umum 72 peratus telah menjadi guru besar kurang daripada 10 tahun dan 28 peratus melebihi 10 tahun. Dari segi gred jawatan pula sebanyak 83 peratus bergred DGA34 (Jadual 2).

Jadual 2: Profil Responden

Perkara	Butiran	Perkara	Butiran
Jantina		Pengalaman Jadi Guru Besar	
Lelaki	48.0 %	< 10 tahun	71.7 %
Perempuan	52.0 %	> 10 tahun	28.3 %
Umur		Gred Jawatan	
31 – 40 tahun	1.9 %	DGA 32	7.5 %
41 – 50 tahun	66.0 %	DGA 34	83.0 %
> 50 tahun	32.1 %	DGA 38	9.5 %
Lokasi Sekolah			
Bandar	28.0 %		
Luar Bandar	72.0 %		

Ciri-Ciri Keusahawanan Guru Besar

Seramai 106 guru besar telah menilai kompetensi diri mereka dalam ciri-ciri keusahawanan dan daripada penilaian tersebut hasilnya dapat dilihat pada Jadual 3. Ciri keusahawanan yang paling rendah dimiliki oleh guru besar ialah *inisiatif*, *mencari maklumat*, *keyakinan diri* dan *kemampuan meyakinkan orang lain* manakala ciri keusahawanan yang paling tinggi yang dimiliki oleh guru besar ialah *penyelesaian masalah dan kecekalan*. Secara keseluruhan, semua ciri keusahawanan guru besar adalah di tahap sederhana kecuali inisiatif pada tahap lemah.

Jadual 4 menunjukkan peratus Guru Besar mengikut tahap ciri keusahawanan yang dikategorikan kepada lemah, sederhana dan tinggi. Dapatan kajian ini menunjukkan bahawa tiada guru besar yang mempunyai ciri keusahawanan *mencari maklumat* pada kategori tinggi dan cuma 2.8 peratus Guru Besar yang mempunyai tahap *inisiatif* tinggi. Daripada Jadual 4, ciri keusahawanan yang perlu diterapkan pada guru besar ialah *inisiatif*, *kemampuan meyakinkan orang lain*, *keyakinan diri*, *mencari maklumat*, *kemampuan menggunakan strategi pengaruh*, dan *melihat dan merebut peluang*. Daripada segi jantina, lokasi sekolah, dan bilangan tahun menjadi guru besar tidak menunjukkan perbezaan yang signifikan untuk kesemua 13 ciri keusahawanan yang dikaji

Pencapaian Akademik Pelajar

Pencapaian akademik dikira dengan memberi skala kepada pencapaian sekolah pada peringkat kebangsaan, negeri, daerah dan peratus pelajar yang mendapat 5A dalam UPSR. Daripada 106 guru besar yang menjawab soal selidik kajian ini cuma seramai 94 orang yang dapat memberi maklumat yang lengkap tentang pencapaian sekolah. Daripada jumlah tersebut 90.4 peratus sekolah mencapai skala peratus kurang 55 peratus dan 9.6 peratus pada skala antara 56 hingga 75 peratus dan tiada sekolah yang mencapai skala lebih 75 peratus (Jadual 5). Secara umumnya, purata pencapaian sekolah dalam kajian ini adalah 36.6 peratus.

Jadual 3: Skor Purata Ciri Keusahawanan Guru Besar

Ciri Keusahawanan N=106	Skor Purata	Sisihan Piawai	Profil	Pencapaian
Inisiatif	13.69	.287	Lemah	
Mencari maklumat	15.73	.198	Sederhana	
Keyakinan diri	16.50	.276	Sederhana	
Kemampuan meyakinkan orang lain	16.52	.309	Sederhana	
Kemampuan menggunakan strategi pengaruh	17.14	.303	Sederhana	
Melihat dan merebut peluang	18.12	.285	Sederhana	< 15 = Lemah 15 - 20 Sederhana >20 - Tinggi
Orientasi ke arah kecekapan	18.34	.298	Sederhana	
Menitikberatkan mutu kerja yang tinggi	18.40	.241	Sederhana	
Ketegasan	18.53	.283	Sederhana	
Komitmen kepada perjanjian kerja	18.58	.250	Sederhana	
Membuat perancangan yang sistematik	18.58	.217	Sederhana	
Kecekalan	18.67	.267	Sederhana	
Penyelesaian masalah	18.81	.239	Sederhana	

Jadual 4: Peratus Guru Besar Mengikut Profil Skor Ciri-Keusahawanan

Ciri-ciri Keusahawanan	Peratus Responden N=106		
	Lemah	Sederhana	Tinggi
Inisiatif	57.5	39.7	2.8
Kemampuan meyakinkan orang lain	24.5	60.4	15.1
Keyakinan diri	23.6	57.5	18.9
Mencari maklumat	24.5	75.5	-
Kemampuan menggunakan strategi pengaruh	17.0	67.0	16.0
Melihat dan merebut peluang	12.3	54.7	33.0
Ketegasan	8.5	52.8	38.7
Komitmen kepada perjanjian kerja	5.7	57.5	36.8
Orientasi ke arah kecekapan	7.5	60.4	32.1
Menitikberatkan mutu kerja yang tinggi	5.7	63.2	31.1
Kecekalan	6.6	55.7	37.7
Membuat perancangan yang sistematik	7.5	60.4	32.1
Penyelesaian masalah	3.8	54.7	41.5

Jadual 5: Pencapaian Akademik Sekolah

Skala Pencapaian	N	Peratus
<35%	39	41.5
36-55%	46	48.9
56-75%	9	9.6
Jumlah	94	100.0

Hasil analisis regresi menunjukkan bahawa 6.1 peratus varian pencapaian akademik pelajar adalah pengaruh kombinasi faktor ciri keusahawanan, jantina pengetua, lokasi sekolah, dan pengalaman guru besar manakala 93.9 peratus lagi adalah disebabkan oleh faktor lain yang tidak dikaji dalam kajian ini. Daripada jumlah tersebut 1.9 peratus varian adalah disumbangkan oleh *pengalaman Guru Besar* yang merupakan satu-satunya faktor yang memberi sumbangan signifikan kepada pencapaian akademik pelajar (Jadual 6). Faktor-faktor lain memberi pengaruh yang sedikit dan tidak signifikan termasuk ciri keusahawanan

Jadual 6: Analisis Regresi Faktor Mempengaruhi Pencapaian Akademik

Model	R	Kuasa Dua R	Kuasa Dua R Ubahsuai	Anggaran Ralat Piawai	Statistik Perubahan				
					Perubahan Kuasa Dua R	Perubahan F	df1	df2	Perubahan n Sig. F
1	.247(a)	.061	.014	18.159	.061	1.299	5	100	.271

- Peramal: (Konstan), ciri keusahawanan, jantina, lokasi sekolah, pengalaman jadi guru besar, umur
- Pemboleh ubah bersandar: Pencapaian akademik

PERBINCANGAN DAN CADANGAN

Guru besar yang menjadi responden kajian ini telah menilai diri mereka sendiri sama ada mereka mempunyai ciri-ciri keusahawanan. Secara umumnya, skor yang diperoleh menunjukkan bahawa guru besar lemah dalam *inisiatif* dan sederhana dalam 12 ciri-ciri yang lain terutama dalam *mencari maklumat*.

Ciri-ciri keusahawanan yang sederhana yang dimiliki oleh guru besar itu mungkin boleh dipertingkatkan lagi bagi membolehkan guru besar menjadi guru besar yang berjaya terutama dalam meningkat purata pencapaian akademik sekolah pada peringkat kebangsaan, negeri dan daerah. Menurut Konger & Dicksor (1994, dlm Vecchio, 2003), individu yang digalakkan untuk mempercayai kebolehan membuat keputusan akan lebih mudah untuk mengambil risiko. Sebaliknya, mereka yang mempercayai bahawa mereka tidak kompeten akan merasa tertekan dan kurang mengambil risiko. Dengan perkataan lain, penerapan ciri-ciri keusahawanan kepada guru besar semasa mereka dilantik atau selepas mereka dilantik akan dapat meningkatkan prestasi mereka.

Selain itu, mungkin disebabkan sistem pendidikan yang terlalu berpusat menyebabkan guru besar kurang mempunyai peluang untuk menunjukkan bakat mereka menjadi usahawan sosial yang berjaya. Sistem pendidikan pada masa ini mungkin tidak menyediakan ruang dan peluang untuk guru besar menjadi usahawan sosial. Stewart

et.al. (1994, dlm Vecchio, 2003) dalam kajiannya mendapati lebih ramai graduan MBA yang suka bekerja dalam firma kecil berbanding dengan firma besar kerana firma besar kurang menggalakkan inisiatif keusahawanan.

Dicadangkan juga supaya guru besar diberi latihan persediaan sebelum menjadi guru besar dengan pendidikan keusahawanan supaya mereka mempunyai ciri keusahawanan dan menjadi usahawan sosial yang berjaya. Dengan ilmu keusahawanan yang mereka ada memungkinkan ilmu itu diperturunkan kepada murid, guru dan staf di sekolah iaitu mencari peluang dan memberi peluang kepada semua dalam institusi yang diterajui. Saranan memberi latihan kepada guru besar ini adalah selari dengan Perakuan 279.1 Laporan Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Dasar Pelajaran, 1979 (KPM), 1982) iaitu:

Untuk menjaga taraf pengurusan pada peringkat sekolah adalah diperakukan Guru Besar hendaklah diberi latihan dalam bidang pengurusan. Kursus ini hendaklah juga mendedahkan perkembangan baru dalam bidang pengurusan kepada semua guru besar itu agar mereka dapat memberi kepimpinan ikhtisas yang lebih berkesan.

Ciri-ciri keusahawanan utama yang perlu diterapkan ke dalam diri guru besar ialah *inisiatif, kemampuan meyakinkan orang lain, keyakinan diri, mencari maklumat, kemampuan menggunakan strategi pengaruh, dan melihat dan merebut peluang*. Tun Dr. Mahathir Bin Mohamad dalam ucapannya di Majlis Perdagangan Malaysia 1991 menegaskan untuk mewujudkan satu masyarakat Malaysia yang saintifik dan progresif, inovatif serta berpandangan jauh, budaya keusahawanan perlu diterapkan.

Selain itu dicadangkan juga supaya Guru Besar yang akan dilantik diuji ciri-ciri keusahawanan mereka sebelum boleh menjawat jawatan guru besar. Sehubungan itu, disarankan supaya calon guru besar juga perlu menyediakan kertas cadangan bagaimana untuk meningkatkan sekolah-sekolah yang akan mereka terajui sama seperti seorang usahawan yang akan memulakan perniagaan atau untuk meminjam kewangan bagi memulakan perniagaan. Dengan cara ini, kreativiti dan inovasi bakal pengurus sekolah akan terserlah. Selain itu, dicadangkan juga kajian lanjutan dijalankan dengan menggunakan responden Pengetua sekolah menengah. Dengan hasil kajian itu mungkin dapat menjadi bukti yang lebih kukuh kepada hasil kajian ini dan hasil kajian yang lepas..

PENUTUP

Sifat keusahawanan Guru Besar akan dapat membantu sekolah mencari peluang, memberi peluang dan sentiasa berusaha berdikari untuk berjaya melahirkan graduan sekolah yang diperlukan negara. Konsep usahawan sosial boleh diketengahkan sesuai dengan berbagai-bagai cabaran masa kini yang menuntut Guru Besar menjadi pengurus yang sentiasa kreatif dan inovatif. Seorang pemimpin yang berjaya perlu mempunyai ciri-ciri keusahawanan supaya sekolah yang diterajui mencapai visi, misi dan matlamat yang ditentukan terutama sekali bagi memastikan kejayaan murid-murid bukan sahaja dalam akademik tetapi juga daripada segi sahsiah mereka supaya bidang pendidikan berjaya melahirkan modal insan yang diperlukan oleh negara. Oleh itu adalah wajar untuk mengkaji kompetensi diri guru besar sebelum dilantik dan juga selepas dilantik. Selain itu, kajian amalan pengurusan Guru Besar juga amat digalakkan supaya pengurusan sesebuah sekolah sentiasa berkesan dan efektif.

"The only difference between successful people and unsuccessful people is extraordinary determination."

- Mary Kay Ash, Entrepreneur

RUJUKAN

- Barjoyai Bardai. (2000). *Keusahawanan dan Perniagaan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Bhattacharyya, S. (2006). Entrepreneurship and Innovation: How Leadership Style Makes the Difference? *VIKALPA*, V. 31. No. 1. pp. 107-116.
- Butzloff, P.R. and Greif, T.B. (2007). Muhammad Yunus: An Entrepreneurial, Leader Analysis with Strategic Implications. *International Journal of Business Research*. Vol. VII (2) pp.119-131.
- Fullan, M. (2000). *The New Meaning of Educational Change*. USA: Teachers College Press.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. (1882). *Laporan Jawatankuasa Kabinet Mengkaji Dasar Pelajaran*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Kementerian Pengajian Tinggi (KPT). (2007). *Asas Pembudayaan Keusahawanan*. UUM Sintok: Penerbit Universiti Utara Malaysia.
- Nor Aishah Buang. (2002). *Asas Keusahawanan*. Shah Alam: Fajar Bakti.
- Sergiovanni, T.J. (1987). *The Principalship a Reflective Practice Perspective*. USA: Allyn and Bacon.
- Seyfarth, J.T. (1992). *The Principalship, New Leadership for New Challenges*. New Jersey: Prentice Hall.
- Soriano, D.R. and Martinez, J.M.C. (2007). Transmitting the Entrepreneurial Spirit to the Work Team in SMEs: the Importance of Leadership. *Management Decision*. Vol. 5 No. 7 pp.1102-1123.
- Tarabishy, A., Solomon, G., Fernald, L.W., and Sashkin, M. (2005). The Entrepreneurial Leader's Impact on the Organization's Performance in Dynamic Markets. *The Journal of Private Equity, Fall*. pp. 20-29.
- Vecchio, R.P. (2003). Entrepreneurship and Leadership: common trends and common threads. *Human Resource Management Review*, 13 pp.303-327.
- Visser, D.J., Corning, T.J. de., Smit, E.v.d.M. (2005). The Relationship between the Characteristics of the Transformational Leader and the Entrepreneurs in South Africa SMEs. *South African Business Management*, 36(3) pp.51-63.